

Φόρμα Αποτύπωσης Σχεδίου Δράσης

Σχολική Μονάδα: ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΙΚΡΟΥ ΕΥΜΟΙΡΟΥ ΞΑΝΘΗΣ - 9370077

Στόχος Βελτίωσης:

Συνεργασία των εκπαιδευτικών στις διαδικασίες συνεδρίασης των Συλλόγων Διδασκόντων. Να βελτιωθεί το περιεχόμενο και η μορφή των μέσων διδασκαλίας. Μείωση από το ΥΠΑΙΘ της ύλης με στόχο την εμβάθυνση στα γνωστικά αντικείμενα.

Σχέδιο Δράσης: Πανελλαδική καταγραφή μελέτη και αξιοποίηση της κριτικής των εκπαιδευτικών της πράξης στα σχολικά βιβλία στην κατεύθυνση της αναδιαμόρφωσης των αναλυτικών προγραμμάτων και των διδακτικών εγχειριδίων και ανάπτυξης συνεργατικών διδακτικών πρακτικών των εκπαιδευτικών.

Άξονας: Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

Συντονιστής Δράσης: ΤΗΛΕΒΕΡΙΔΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

A. Σχεδιασμός της Δράσης

Αναγκαιότητα - Στόχοι

Η σημασία των διδακτικών βιβλίων για την καθημερινή παιδαγωγική πράξη στα σχολεία είναι αναπόφευκτη. Σε αυτά τα πλαίσια είναι απαραίτητος ο ενιαίος χαρακτήρας των αναλυτικών προγραμμάτων και το δωρεάν βιβλίο ανά αντικείμενο, για κάθε μαθητή/τρια. Πρόσφατα ανακοινώθηκαν νέα αναλυτικά προγράμματα και η συγγραφή νέων βιβλίων. Από αυτή την άποψη, καταλυτική σημασία έχει η κριτική της ζωντανής εκπαίδευσης, δηλαδή η κριτική της πράξης. Η κριτική αυτή μπορεί να είναι ρητή ή και άρρητη, μέσα από την σύνθεση και δημοσιοποίηση εναλλακτικού διδακτικού υλικού. Γι' αυτό είναι χρήσιμη η συγκέντρωση μέρους του υλικού αυτού. Η πράξη όμως δεν είναι ανεξάρτητη από προηγούμενες νοηματοδοτήσεις. Μαζί λοιπόν με την καταγραφή και την ανάδειξη της κριτικής της πράξης, έχει σημασία η τακτική συνάντησή μας με την επιστημονική προσέγγιση των διδακτικών βιβλίων.

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Συμμετοχή σε πανελλαδική διαδικτυακή επιστημονική ημερίδα για τα σχολικά εγχειρίδια και το αναγκαίο διδακτικό υλικό (Φεβρουάριος 2022)

Ηλεκτρονική Έκδοση : εναλλακτικές και ελεύθερες πνευματικών δικαιωμάτων πηγές διδακτικού υλικού (Μάρτιος - Απρίλιος 2022)

Συμμετοχή στη διεξαγωγή πανελλαδικής ηλεκτρονικής καταγραφής κριτικών για τα σχολικά βιβλία από τους εκπαιδευτικούς. (Απρίλιος - Μάιος 2022)

Πόροι - μέσα - ερευνητικά εργαλεία

Για την υλοποίηση της δράσης απαιτείται η συνεργασία με μέλη της επιστημονικής κοινότητας που μελετούν τα

διδασκτικά βιβλία από οπτικές γωνίες διαφορετικών επιστημών: ιστορία, ψυχολογία, κοινωνιολογία, παιδαγωγική. Απαιτείται επίσης η συμβολή συναδέλφων που γνωρίζουν τις ελεύθερες πνευματικών δικαιωμάτων πηγές εναλλακτικού διδακτικού υλικού για όλες τις τάξεις και τα μαθήματα, αλλά και συναδέλφων που μπορούν να τις ταξινομήσουν και να τις δημοσιεύσουν. Τέλος απαιτείται τόσο η συμβολή στην επεξεργασία των εργαλείων που θα επιτρέψουν την καταγραφή της ρητής κριτικής των εκπαιδευτικών, όσο και η ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στην πρόσκληση της καταγραφής αυτής.

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

Η ανάδειξη της κριτικής για τα αναλυτικά προγράμματα και τα διδασκτικά βιβλία από τους εκπαιδευτικούς και η συνάντησή τους με πλευρές της επιστημονικής προσέγγισης των βιβλίων και των προγραμμάτων σπουδών.

Διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης

Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στην επιστημονική ημερίδα, στην καταγραφή των ελεύθερων πηγών εναλλακτικού διδακτικού υλικού και στην συγκρότηση των εργαλείων καταγραφής της ρητής κριτικής των συναδέλφων. Η ανταπόκριση στην πρόσκληση καταγραφής.

Ανατροφοδότηση - Προτάσεις ΣΕΕ

Στο σχέδιο δράσης που προτείνεται τίθεται ένα πολύ τεράστιο και πολύ σημαντικό θέμα με πολύπλευρες διαστάσεις. Προτείνουμε να συγκεκριμενοποιηθεί στις ανάγκες της σχολικής σας μονάδας και λαμβάνοντας υπόψη αυτές να ορίσετε στόχους και ενέργειες που θα μπορούσαν να καταγραφούν ώστε η υλοποίηση του σχεδίου να έχει αντίκτυπο στη σχολική σας μονάδα.

B. Υλοποίηση της Δράσης

Περιγραφή

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες υπό την αιγίδα της Διδακταλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας, και στο πλαίσιο του αγώνα υπεράσπισης του Δημόσιου σχολείου, ενάντια στην κατηγοριοποίηση και τον ανταγωνισμό των σχολικών μονάδων, αλλά και για την προστασία των ποιοτικών στοιχείων κάθε παιδαγωγικής σχέσης από την προωθούμενη ποσοτικοποίησή τους:

13 Μαρτίου 2022 Διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα τα διδασκτικά βιβλία και τα αναλυτικά προγράμματα. Προσκεκλημένοι εισηγητές και αρωγοί στον αγώνα ήταν οι καθηγητές: Χάρης Αθανασιάδης, Καθηγητής Ιστορίας της Εκπαίδευσης και Δημόσιας Ιστορίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, Γιώργος Γρόλλιος, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α. Π. Θ., και Δημήτρης Χαραλάμπους, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, του Α. Π. Θ.

Παράλληλα σχεδιάστηκε το **ερευνητικό εργαλείο** για τη συγκέντρωση υλικού που αναδεικνύει την κριτική των εκπαιδευτικών στα σχολικά βιβλία.

Επίσης σημαντική ήταν η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις ακόλουθες εκδηλώσεις:

1. «Εκπαιδευτικό έργο και επιχειρούμενη αξιολόγηση. Επιστημονικές προσεγγίσεις». Εισηγητές/τριες:

Γεώργιος Μπαγάκης, Ομότιμος Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, με τίτλο εισήγησης «Είναι δυνατό να υπάρξει συναινετική, συμμετοχική και βιώσιμη αξιολόγηση στη σχολική εκπαίδευση», Άννα Τραϊανού, Καθηγήτρια του Τμήματος Παιδαγωγικών Σπουδών του Goldsmiths University of London, με τίτλο εισήγησης «Κινητοποιήσεις εκπαιδευτικών για ένα

δημοκρατικό σχολείο», Περικλής Παυλίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ., με τίτλο εισήγησης «Η ιδιομορφία του εκπαιδευτικού έργου και η πρόκληση της αξιολόγησης», Σοφία Αυγητίδου, Καθηγήτρια του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ., με τίτλο εισήγησης «Αξιολόγηση και βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου: μια αυτονόητη σχέση», Χρήστος Τουρτούρας, Αναπληρωτής Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ., με τίτλο εισήγησης «Εκπαιδευτική αξιολόγηση και νεοφιλελεύθερη προοπτική του σχολείου της αγοράς».

2. «**Η αντίσταση στην αξιολόγηση - εμπορευματοποίηση των σχολείων και ο αγώνας για την υπεράσπιση της δημόσιας εκπαίδευσης. Η εμπειρία από τις Η.Π.Α.**». Εισηγήτρια: Diane Ravitch, Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης, ιστορικός της εκπαίδευσης και ερευνήτρια εκπαιδευτικής πολιτικής. Συντονίστρια της εκδήλωσης: Άννα Τραϊανού, Καθηγήτρια στο Τμήμα Παιδαγωγικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Goldsmiths, Πανεπιστήμιο του Λονδίνου.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)

Η συγκέντρωση της κριτικής των εκπαιδευτικών της πράξης στα διδακτικά εγχειρίδια προχώρησε πολύ ικανοποιητικά. Μικρές χρονικές μετατοπίσεις στον αρχικό σχεδιασμό, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών της πανδημίας, οι οποίες δεν επηρέασαν καθόλου το περιεχόμενο του αρχικού σχεδιασμού. Η ανανέωση της επαφής με τα πορίσματα των επιστημών της αγωγής γύρω από το συγκεκριμένο θέμα ολοκληρώθηκε στο πλαίσιο του αρχικού σχεδιασμού.

Αποτελέσματα της Δράσης

- α) Η μαζική συμμετοχή των συναδέλφων στην ημερίδα.
- β) Η ανάδειξη της σπουδαιότητας των αναλυτικών προγραμμάτων και των διδακτικών βιβλίων για τη συγκρότηση της σχολικής γνώσης, την παιδαγωγική επιστήμη και την εκπαιδευτική πράξη.
- γ) Η επισήμανση των βασικών προβλημάτων που δημιουργεί η εκπαιδευτική πολιτική, προβλήματα τα οποία, με τη σειρά τους, εμποδίζουν τον σχεδιασμό κατάλληλων αναλυτικών προγραμμάτων και σχολικών βιβλίων.
- δ) Η διάχυση των ζητημάτων που αναδείχθηκαν στη δημόσια σφαίρα και το δημόσιο λόγο.

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

4 = Πλήρως

Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων

Η συνεργασία με τους φορείς των επιστημών της Αγωγής.

Η διάθεσή τους να συνδράμουν τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών. Η υψηλή ποιότητα των εισηγήσεων.

Η συλλογική προσπάθεια για την επεξεργασία ερευνητικών καταγραφών και ερωτηματολογίων.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Οι συνεχείς μετατοπίσεις των προθεσμιών εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας.

Η έλλειψη διαλόγου και συνεργασίας από την πλευρά του ΥΠΑΙΘ, η οποία δημιούργησε συνθήκες αντιπαράθεσης με την εκπαιδευτική κοινότητα.

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Video 1: <https://www.youtube.com/watch?v=L9dq1MA3ygg&t=132s>

Video 2: <https://youtu.be/9WL1tosdCs8>

Video 3: <https://youtu.be/kd55INRztKI>

Ερωματολόγιο: [ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ 1.2.Δ.](#)

Κείμενα: <http://doe.gr/άξονας-1-δημοτικά/>

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Οι εισηγήσεις των εκδηλώσεων, οι συζητήσεις που ακολούθησαν και η συλλογική εργασία για τη διαμόρφωση ερευνητικών ερωτηματολογίων και καταγραφών είχαν σημαντικό επιμορφωτικό χαρακτήρα.

Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Τα νέα διδακτικά βιβλία πρέπει να παραχθούν στη βάση άλλων αναλυτικών προγραμμάτων, που καταρχήν θα αποτιμούν ρητά την προηγούμενη εμπειρία και θα διαπερνούν το κάθε ξεχωριστό μάθημα με μια ενιαία προσέγγιση, αφού πέρα από τους επιμέρους διδακτικούς στόχους, το σχολείο δεν μπορεί παρά να υπηρετεί μια σύνθετη αντίληψη για τον άνθρωπο και τον πολίτη της εποχής μας. Αυτή η προσέγγιση οφείλει να είναι αντικείμενο ευρύτερου εκπαιδευτικού και κοινωνικού διαλόγου και διαπάλης, τόσο πριν όσο και μετά την συγγραφή και την έγκριση των νέων βιβλίων. Παράλληλα, κρίνεται αναγκαία η αναδιάρθρωση και μείωση της ύλης, με στόχο την ποιοτική εμβάθυνση στα γνωστικά αντικείμενα και με συνεχή στήριξη όλων των δωρεάν υποδομών, βιβλίων, μέσων.

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της δράσης

Κάθε επιμορφωτική δράση είναι απαραίτητο να εντάσσεται στο πλαίσιο της ανανεωμένης μετεκπαίδευσης δηλαδή μιας επιμορφωτικής διαδικασίας μεγάλης διάρκειας, με απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα και με αποφασιστικό λόγο στη διαμόρφωση του περιεχομένου της, τόσο των Παιδαγωγικών Τμημάτων όσο και των ίδιων των εκπαιδευτικών.

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος

Ποιοτική μελέτη της κριτικής των εκπαιδευτικών για τα σχολικά εγχειρίδια και διάχυσή της προς την κοινωνία και την εκπαιδευτική κοινότητα